

[Alfred Kristensen.]

har man i Sydslesvig nu også fået det endelige tilskud tildelt, og det varierer fra 9 pct. op til 52 pct. Hvis vi sammenligner disse procenttal og udregner et gennemsnit, ser vi, at gennemsnitsprocenten for tilskuddene til de danske skoler i Sydslesvig ligger på 28 overfor vore 47 pct., som formentlig vil vise en stigende tendens. Vi kan efter mit skøn ikke blot tilskudsmæssigt, men også med hensyn til hele den måde, hvorpå vi har givet mulighed for at opbygge det tyske privatskolevæsen, være forholdene bekendt og yderst tilfredse med den måde, hvorpå vi har gjort det. Jeg udtaler håbet om, at det må lykkes at få den lille ændring, jeg her har peget på, gennemført i lovforslaget, og jeg skal på et senere tidspunkt foreslå udvalgsbehandling.

Bjerre: I den tid, der er hengået, siden dette lovforslag blev fremsat i folketinget, hvilket som bekendt skete den 15. februar, altså for tre måneder siden, hvad den foregående ærede ordfører har omtalt, er jeg ved forskellige samtaler blevet opmærksom på, at nogle mennesker, der er beskæftiget med disse spørgsmål, har haft den opfattelse, at der nu skulle ske noget helt epokegørende i Sønderjylland, at der nu f. eks. skulle banes vej for en genindførelse af de tysksprogede kommuneskoler. For at forebygge enhver misforståelse vil jeg bemærke, at noget sådant er der slet ikke tale om. Alle i denne sal ved, at der ikke er tale om at vende tilbage til den tilstand, som forefandtes indtil 1945. Det er nu historie, at der indtil 1945 forefandtes såvel tysksprogede kommunale skoler som tysksprogede private skoler. De første, de tyske kommuneskoler, har det tyske mindretal forsåvidt selv modarbejdet; det fremgår af de tal, der kan oplyses på dette område, idet der i 1921 fandtes 23 kommunale skoler med 2 782 elever, og ved Danmarks befrielse var der 30 kommunale skoleafdelinger med 2 062 elever. Medens der i 1921 var 5 private tyske skoler med 145 elever, var der ved befrielsen 59 private skoler med 1 853 elever. Det var således en udvikling, som mindretallet selv havde været med til at forberede og agitere for, og om en genoprettelse af de tyske kommuneskoler er der altså ikke tale. Det, der er tale om, er en ændring af de regler, der blev vedtaget i 1946. Man kan vel i og for sig ikke sige, at der var noget urimeligt i, at man i tiden umiddelbart efter befrielsen i nogen grad søgte at værgе sig imod, at de uhyrligheder,

man havde været vidne til, skulle kunne genopstå, og derfor var det jo, man gik med til at gennemføre disse tilsynsbestemmelser, som man nu efter henstilling fra det tyske mindretal er gået med til at ændre.

Jeg har ligesom den foregående ordfører sat et par spørgsmålstejn ved den nye affattelse af 1946-lovens § 3 og § 5.

Hvad angår § 3, har jeg forstået det således, at tilsynet skal udøves af skoledirektionerne dels for at få et ensartet tilsyn — det lægger jeg nu ikke så meget vægt på, men det kan dog måske være et argument —, dels for at tage enhver mulighed for lokale småstridigheder o. lign. bort fra tilsynet, og dette argument tror jeg man kan tillægge nogen vægt. Jeg mener dog ligesom den foregående ærede ordfører, at de lokale folk mange gange har fingeren mere på pulsen, end en skoledirektion kan have det, så der kan måske være nogen grund til også at sætte et spørgsmålstejn ved det.

Hvad angår § 5, kommer der efter den ændrede affattelse til at stå, at de tysksprogede privatskoler oppebærer tilskud og har ret til statslån, under forudsætning af at de underkaster sig det i lovens § 3 omhandlede tilsyn og imødekommer de krav, der stilles fra tilsynets side. Det nærer jeg heller ingen betænkelighed ved. Vi lever jo i Danmark og ved, at disse krav vil blive stillet efter lovens ånd, og jeg nærer ingen betænkelighed med hensyn til, at der muligvis kan ske misbrug, men jeg vil bare gerne have den højtaerede undervisningsministers udtalelse om, at det er en selvfølge, at disse krav stilles af undervisningsmæssige grunde og ikke af andre grunde.

Denne lov har nu virket i en årrække, og det tyske mindretal ønsker den ophævet. Jeg ved ikke, om man ikke kunne sige til dem: Har denne lov egentlig generet jer? Man kunne også spørge: Efter at man i Kiel, så godt som det kan lade sig gøre, med ganske enkelte undtagelser har kopieret denne lov og brugt den som rettesnor for indretningen af skolevæsenet i Sydslesvig, er det så ikke mærkeligt, at vi ændrer denne lov her i Danmark? Den må da ikke have været så dårlig, når man dernede har kunnet bruge den, som den var, og er der så grund til at ændre den? Jeg har i og for sig ikke noget imod det.

Når der ikke er sket mindretallet noget ved denne lov, er det ganske simpelt, fordi man her handler efter lovens ånd og ikke efter formalia. Jeg har i de 31 år, hvori jeg har beskæftiget mig med sønderjyske forhold, lært at kende den lokale embedsmands egenska-